

Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen

Klaagschriftnummer: K/24.00048

De Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen behandelt het klaagschrift dat op 18 oktober 2024 is ontvangen, en de aanvulling op de klacht die op 23 oktober 2024 is ontvangen. De klacht is ingediend door (betrokkene). De klacht richt zich tegen:

1. de beslissing tot overplaatsing,
2. het niet tijdig voldoen aan de informatieplicht ex art. 8:16 lid 2 Wvggz en
3. het ondanks hevige pijnklachten niet mogen bezoeken van een tandarts.

De voor behandeling verantwoordelijke personen zijn de waarnemend geneesheer-directeur (verder ook te noemen: verweerder 1), de casemanager For-Fact (verder ook te noemen: verweerder 2), de psychiater werkzaam in de Kliniek Groningen (verder ook te noemen: verweerder 3) en de verpleegkundig specialist werkzaam in de Kliniek Groningen (verder ook te noemen: verweerder 4).

1. Verloop van de klachtprocedure

Op 18 oktober 2024 heeft betrokkene een klachtbrief met schorsingsverzoek ingediend. In verband met de geringe tijd tussen het indienen van het schorsingsverzoek en de daadwerkelijke overplaatsing heeft beoordeling van het schorsingsverzoek niet plaats kunnen vinden voorafgaand aan de overplaatsing.

Klaagster heeft op 21 oktober 2024 het schorsingsverzoek ingetrokken.

In de aanvulling op het klaagschrift heeft klaagster verzocht de klacht op schriftelijke stukken af te doen.

De klachtencommissie heeft dit verzoek aan verweerders voorgelegd. Verweerders hebben aangegeven hier geen bezwaar tegen te hebben. De klachtencommissie heeft daarop besloten af te zien van een hoorzitting en de klacht op basis van de schriftelijke stukken af te doen. In de aanvulling op het klaagschrift heeft klaagster verzocht om, indien de klachten gegrond worden verklaard, de schade die zij als gevolg hiervan heeft geleden, te vergoeden in het kader van artikel 10:11 lid 1 Wvggz.

Schriftelijke stukken (klachtdossier):

- Klaagschrift dd. 18 oktober 2024 en een aanvulling op de klacht dd. 23 oktober 2024;
- Schriftelijke reactie verweerder 1 dd. 25 oktober 2024;
- Schriftelijke reactie verweerders 2, 3 en 4, dd. 28 oktober 2024;
- Toelichting patiëntenvertrouwenspersoon (pvp) dd. 31 oktober 2024;
- Aanvullende schriftelijke reactie verweerder 1, ongedateerd, ontvangen op 4 november 2024;
- Aanvullende schriftelijke reactie verweerders 2, 3 en 4, ontvangen op 4 november 2024.

Partijen hebben een afschrift van elkaars stukken ontvangen.

De beraadslaging van de commissie heeft plaatsgevonden op 5 november 2024. Hieraan namen deel namens de klachtencommissie:

- de jurist, voorzitter klachtencommissie;
- de psychiater, lid klachtencommissie;
- de klinisch psycholoog, lid klachtencommissie;

Voor de verslaglegging was de ambtelijk secretaris klachtencommissie aanwezig.

De inhoud van de klaagschriften en de verweerschriften wordt hier als herhaald en ingelast beschouwd.

2. De klacht

Betrokkene heeft, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht:

Klachtonderdeel 1:

Op 18 oktober 2024 is besloten betrokkene over te plaatsen naar Veldzicht in Balkbrug. Voorafgaand aan de overplaatsing is betrokkene opgenomen in de Kliniek Groningen voor detox. Verweerder 2 heeft betrokkene aangemeld bij Trajectum, de intake heeft inmiddels plaatsgevonden en betrokkene is geaccepteerd. Betrokkene heeft steeds aangegeven niet naar Veldzicht te willen, zij wil ambulantly geholpen worden en staat open voor behandeling bij Trajectum. Ze is al in vier klinieken opgenomen geweest, dat heeft niets geholpen. Betrokkene ziet er ook tegenop om naar Veldzicht te gaan omdat het

daar allemaal zo streng is. Het is net een gevangenis. Betrokkene wil graag zelf het gevoel hebben dat ze nog iets te zeggen en te beslissen heeft. Het is voor betrokkene onduidelijk waarom zij niet in de Kliniek Groningen kan blijven tot er plek is bij Trajectum.

Betrokkene wil graag onder begeleiding haar eigen leven weer oppakken, ze wil een eigen plek om te wonen, eventueel beschermd wonen. Betrokkene is ook bereid medewerking te verlenen aan urinecontroles en om medicatie te gebruiken. Betrokkene heeft een goede band met haar mentor en met verweerder 2, daarom hoopt ze dat ze in de buurt van Groningen kan blijven wonen.

Klachtonderdeel 2:

Betrokkene heeft de uitvoeringsbeslissing inzake de verplichte zorg in de vorm van overplaatsing in het kader van artikel 8:16 Wvvgz pas ontvangen op het moment dat zij al in Veldzicht was aangekomen. Hierdoor is zij niet tijdig schriftelijk in kennis is gesteld van de klachtwaardigheid van de beslissing en de mogelijkheid van bijstand door de pvp. Betrokkene heeft veelvuldig aangegeven bij verweerder 2, 3 en 4 dat zij niet naar Veldzicht wilde en dat ze, op het moment dat de beslissing formeel genomen zou zijn, een klacht wilde indienen met een schorsingsverzoek. De pvp heeft dit ook bij verweerders 2, 3 en 4 aangegeven en de wens per mail aan hen kenbaar gemaakt. Er is betrokkene en de pvp gezegd dat ze in de gelegenheid zou worden gesteld om vóór de overplaatsing een klacht in te dienen. Deze mogelijkheid heeft betrokkene niet gehad doordat de overplaatsing op 18 oktober 2024 om 8.15 uur aan haar werd meegedeeld en ze al om 10 uur is opgehaald en naar Veldzicht gebracht. Betrokkene heeft de klacht met schorsingsverzoek nog wel ingediend via de pvp. Op 21 oktober 2024 heeft ze het schorsingsverzoek ingetrokken omdat zij het vertrouwen in de behandelaren van de Kliniek Groningen verloren had en niet meer terug wilde naar Groningen.

Betrokkene is het niet eens met het standpunt van verweerder 1 dat hij, door de overplaatsingsbeslissing op dezelfde dag als de daadwerkelijk overplaatsing aan betrokkene uit te reiken, wel tijdig deze beslissing heeft genomen en betrokkene hierover heeft geïnformeerd. Betrokkene heeft het gevoel dat ze niet eerlijk behandeld is, zij heeft steeds gezegd dat ze daar niet heen wilde gaan. Pas toen betrokkene al onderweg was naar Veldzicht heeft zij vanuit de psycholance gebeld met verweerder 2. Zij heeft toen pas van hem begrepen waarom zij naar Veldzicht moest. Hij zei dat ze een gevaar voor zichzelf zou kunnen zijn en voor anderen. Hij gaf aan dezelfde dingen te zien als in het verleden, namelijk dat zij bij pijn en zucht agressief zou worden en dat betrokkene wel eens brand had gesticht. Daarom zou de Kliniek Groningen niet geschikt zijn. Betrokkene benoemt dat de voorbeelden die verweerder 2 aanhaalde van lang geleden zijn. Tijdens de opname in de Kliniek Groningen is betrokkene wel boos geweest vanwege de opname, maar zij is nooit agressief geweest en was aanspreekbaar op haar gedrag als ze boos was.

De pvp vult hierbij als volgt aan:

De Wvvgz is de grondslag voor het maken van een inbreuk op iemands grondrechten. De wet geeft niet alleen voorwaarden en criteria voor het maken van deze inbreuk, de wet waarborgt ook de rechten van de betrokkenen. Naar de geest van de wet moet een betrokkene op laagdrempelige wijze bezwaar kunnen maken tegen deze inbreuk middels het klachtrecht. Tijdig op de hoogte gebracht worden, betekent ook dat betrokkene de tijd krijgt verzet te organiseren en daar bijstand bij te vragen. Dit is vergelijkbaar met de gedachte achter de informeringsplicht op grond van artikel 8:9 lid 3 Wvvgz. De wet bevat ook geen termijn waarbinnen de 8:9 brief moet worden uitgereikt. Daarover heeft de Hoge Raad uitspraak gedaan ([ECLI:NL:HR:2020:2096](#)). De Hoge Raad geeft aan dat de wettelijke bepaling (art. 8:9 lid 3 Wvvgz) geen termijn bevat waarbinnen de geneesheer-directeur de schriftelijke kennisgeving dient te geven, maar de geneesheer-directeur dat op grond van de vereisten van zorgvuldigheid spoedig moet doen. Welke termijn nog aanvaardbaar is, hangt af van de omstandigheden van het geval.

Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat jurisprudentie ten tijde van de Wet Bopz ook geldend is onder de Wvvgz. Uit de jurisprudentie ten tijden van de Wet Bopz volgt dat er een tijdige aanzegging van dwangbehandeling moet zijn, *“mede met het oog op de mogelijkheid van de betrokkene om ‘verzet te organiseren en zich te laten bijstaan’ (<<JVggz>> 2012/34)* en te voorkomen dat de mogelijkheid om bij voorbaat het oordeel van de klachtencommissie te vragen, illusoir wordt (*<<JVggz>>2013/43*). Onder de Wet Bopz gold de NVvP-richtlijn over besluitvorming bij psychiatrische dwang. Aanbeveling 20 van die richtlijn luidt: *‘Tenzij de situatie tot spoedig ingrijpen noopt, dient het voornemen tot dwangbehandeling gemotiveerd aan de patiënt voorgelegd te worden. Deze kan dan bij voorbaat in beklag gaan om het oordeel van de klachtencommissie over de voorgenomen dwangbehandeling uit te lokken.’ (p. 131)*. Ook geeft die richtlijn daarbij aan dat dan zo mogelijk de uitspraak van de

klachtencommissie en eventueel zelfs de uitspraak van de rechter in beroep wordt afgewacht.” (Zie Hoge Raad 18 december 2020, ECLI:NL:HR:2020:2096; JGz 2021/8 m.nt. T.P. Widdershoven). In dit geval heeft betrokkene uitdrukkelijk en meermalen te kennen gegeven dat zij gebruik wilde maken van haar klachtrecht vóór overplaatsing. Er was geen sprake van een situatie die spoedig ingrijpen verlangde, aangezien betrokkene al drie weken zonder incidenten in de kliniek verbleef. Dus lag het in de rede haar deze kans ook te geven, zeker nadat haar verzekerd was dat zij deze gelegenheid ook zou krijgen. Deze kans heeft zij niet gehad nu haar op 18 oktober 2024 om 8.15 uur is meegedeeld dat zij om 10 uur zou worden overgeplaatst. Dit heeft het vertrouwen van betrokkene in haar behandelaren en het rechtssysteem geschaad.

De redenering dat betrokkene vanuit de uitvoeringsbeslissing Wvvgz in het kader van art. 8:9 dd. 27 september 2024 had kunnen weten dat ze overgeplaatst zou worden is in die zin juist. Door deze uitvoeringsbeslissing heeft betrokkene bij herhaling aangegeven dat zij niet naar Veldzicht wilde. Overplaatsing houdt in dat er een nieuwe zorgverantwoordelijke dient te worden aangewezen, daarvoor dient de art. 8:16 Wvvgz procedure te worden gevolgd met het daaruit voortvloeiende klachtrecht. Ook daar heeft de Hoge Raad zich over uitgesproken, zie hiervoor ECLI:NL:HR:2022:689. De schriftelijke aanzegging is niet slechts een administratieve handeling, dit voorschrift strekt ook tot bescherming van een betrokkene omdat zij hiermee wordt geïnformeerd over de gronden waarop de beslissing berust. Verwijzen naar een 8:9 Wvvgz brief van drie weken oud is kennelijk niet voldoende, aangezien de wetgever de 8:16 Wvvgz procedure hiervoor heeft ingericht. Dat betrokkene de gronden voor deze overplaatsing onvoldoende begrepen had, blijkt wel uit het feit dat zij zelf verweerder 2 heeft gebeld voor tekst en uitleg terwijl zij al in de psycholance op weg naar Veldzicht was.

Klachtonderdeel 3:

Betrokkene had vreselijk pijn aan haar gebit ten tijde van de opname in de Kliniek Groningen. De pijnstillers werkten onvoldoende en hierdoor werd ze zelfs uit haar slaap gehouden, maar ze mocht niet naar een tandarts vanwege vluchtgevaar.

Uit het dossier blijkt dat verweerder 2 heeft aangegeven dat het risico op vluchtgevaar dan wel onttrekking aan de behandeling te groot zou zijn wanneer ze een bezoek aan een tandarts zou mogen brengen onder begeleiding. Betrokkene is van mening dat er onvoldoende is gezocht naar mogelijkheden om een tandarts op locatie te laten komen of om voldoende begeleiding te organiseren om met haar naar een tandarts te gaan om haar gebit te laten behandelen.

3. Het verweer

Verweerders hebben, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht:

Klachtonderdeel 1 en 2:

Verweerder 1 geeft hierover aan:

Op grond van artikel 8:16 Wvvgz kan verweerder 1 als waarnemend geneesheer-directeur de verantwoordelijkheid voor het verlenen van zorg op grond van de zorgmachtiging toewijzen aan een andere zorgaanbieder, geneesheer-directeur of zorgverantwoordelijke. Een aanvraag voor een overplaatsing moet schriftelijk en gemotiveerd ingediend worden bij de geneesheer-directeur. Het is aan de geneesheer-directeur om te beoordelen of hij instemt met de aanvraag tot overplaatsing. De verantwoordelijkheid van de geneesheer-directeur als “zorgregisseur” maakt dat hij de enige is die een eventuele overplaatsing in gang kan zetten.

Vanaf de aanvang van het verblijf van betrokkene in de kliniek Groningen was duidelijk dat deze gericht was op voorbereiding op plaatsing in Veldzicht, hetgeen ook impliciet in het zorgplan en de medische verklaring die ten grondslag liggen aan de zorgmachtiging was aangegeven. In ieder geval was betrokkene door de uitvoeringsbeslissing in het kader van artikel 8:9 Wvvgz dd. 27 september 2024 op de hoogte van de overplaatsing naar Veldzicht.

Op 18 oktober 2024 hebben verweerder 3 en 4 een schriftelijk gemotiveerde aanvraag ingediend bij verweerder 1. In deze aanvraag staat vermeld *“Graag wil ik u verzoeken in het vervolg deze verplichte zorg onder te brengen bij Kliniek Veldzicht. Ik doe dit verzoek omdat: De huidige opname betrof een voorland naar de opname te kliniek Veldzicht voor voortgezette klinische behandeling. Het doel was stabilisatie en detoxicatie van middelen, dit is volbracht. Patiënte is het oneens met de overplaatsing en wil verblijven in kliniek Groningen, echter dit ligt niet in de lijn met het uitgezette traject door haar ambulante behandelaren vanuit het AFPN. Hun inschatting is dat een verder verblijf in Groningen geen*

aanvullende waarde heeft inzake behandeling en dat daarnaast het risico op agressie en brandstichting zal toenemen bij een voortgezet verblijf op de HIC vanwege onduidelijkheid en ontbrekend perspectief.”

Dezelfde dag heeft verweerder 1 de motivering beoordeeld en besloten de verantwoordelijkheid voor het verlenen van verplichte zorg toe te wijzen en over te dragen aan CTP Veldzicht. De motivering hiervoor is opgenomen in de uitvoeringsbeslissing in het kader van artikel 8:16 Wvvgz. In dit schrijven is betrokkene gewezen op de mogelijkheid om hiertegen in bezwaar te gaan bij de Regionale Klachtencommissie Wvvgz Groningen. Vanuit het Bureau Geneesheer Directeur is diezelfde dag per mail (om 15 uur) een afschrift van de brief aan Veldzicht verzonden met het verzoek een exemplaar aan betrokkene te overhandigen. De advocaat heeft eveneens dezelfde dag een afschrift van de brief ontvangen. Verweerder 1 heeft aan het eind van de dag het bericht ontvangen dat betrokkene de klacht zou hebben ingetrokken.

Verweerder 1 is van mening dat er in artikel 8:16 Wvvgz, tweede lid, geen termijn is bepaald waarbinnen de geneesheer-directeur de betrokkene schriftelijke in kennis moet stellen van zijn beslissing. Welke termijn aanvaardbaar is, hangt af van de omstandigheden van het geval. De wet verplicht ook niet tot het schriftelijk informeren van betrokkene over de overplaatsing alvorens tot het uitvoeren kan worden overgegaan. Betrokkene maakt de vergelijking met de informeringsplicht op grond van artikel 8:9 lid 3 Wvvgz en verwijst naar een uitspraak van de Hoge Raad van 18 december 2022. Ook artikel 8:9 lid 3 Wvvgz bevat geen termijn waarbinnen de schriftelijke kennisgeving van de geneesheer-directeur moet worden verstrekt. Welke termijn aanvaardbaar is hangt volgens de Hoge Raad af van de omstandigheden van het geval. Onjuist is dat betrokkene in staat moet zijn de beslissing te doen schorsen voordat daaraan uitvoering wordt gegeven. De wettelijke regeling van het klachtrecht biedt geen grondslag voor die opvatting. Aanvaarding van die opvatting zou er bovendien toe kunnen leiden dat de betrokkene de zorg wordt onthouden die in het belang van de betrokkene noodzakelijk wordt geacht.

Verweerder 1 acht het zorgvuldig dat hij de beslissing inzake artikel 8:16 Wvvgz dezelfde dag van de overplaatsing heeft genomen en op schrift heeft gesteld. Dit valt zijns inziens binnen de kaders van de redelijkheid en zorgvuldigheid en is passend bij alle omstandigheden en de afwegingen die ook door de behandelaren zijn gemaakt.

Klachtonderdeel 2:

Verweerders 2, 3 en 4 geven hierover aan:

De opname vanaf 27 september 2024 in de Kliniek Groningen betrof een voorbereiding op en stond enkel in het teken van overgang naar de kliniek Veldzicht voor voortgezette klinische behandeling. Het doel was stabilisatie en detoxicatie van middelen op verzoek van verwijzer verweerder 2. Dit is door de verweerders 2, 3 en 4 met betrokkene besproken. Het bericht van de overplaatsing op 18 oktober 2024 heeft de behandelaren slechts drie kwartier van tevoren bereikt. In overleg met het ambulante team van For-Fact hebben verweerders 3 en 4 ervoor gekozen om te handelen in de geest van de klinische opname en de overplaatsing door te zetten.

In de kliniek was er vanwege vluchtgevaar geen mogelijkheid om vrijheden uit te breiden of anderszins stappen te zetten om de situatie van betrokkene te verbeteren. Door het ontbreken van perspectief zou bij voortzetting van de opname in de kliniek Groningen vanwege de nog aanwezige zucht naar alcohol/cocaïne het risico op gevaarlijk gedrag zoals brandstichting, agressie en zelfbeschadiging vermoedelijk toenemen, bevestigde verweerder 2. In eerdere stadia van de behandeling hebben soortgelijke opnames plaatsgevonden zonder dat dit een wenselijke uitkomst heeft gehad. Om die reden kon de wens van betrokkene om de opname in de kliniek voort te zetten en daarna met ontslag te gaan en zelfstandig te gaan wonen, niet worden gevolgd.

De Kliniek Groningen is gezien het acute karakter niet de plek om een overbrugging te bieden totdat betrokkene in zorg zal komen bij Trajectum. Binnen Veldzicht is een gestructureerd behandelklimaat in combinatie met de aanwezige expertise op het gebied van SGLVG waardoor wel adequaat vormgegeven kan worden aan het werken naar de overgang naar Trajectum.

Door geen gebruik te maken van de plaatsingsmogelijkheid in Veldzicht zou de opname in de Kliniek Groningen voor een onbepaalde tijd voortduren zonder dat deze inhoudelijk zou bijdragen aan het herstel van betrokkene.

Er is eerder gesproken over het starten van de klachtenprocedure, maar dit was vanuit de gedachte dat de overgang naar Veldzicht wel tijdig aangekondigd zou worden. Als behandelaren stonden verweerders 2, 3 en 4 voor een voldongen feit dat er binnen een uur plek was.

Betrokkene heeft op 18 oktober 2024 telefonisch contact met verweerder 2 opgenomen toen zij onderweg was naar Veldzicht. Ze gaf aan dat ze boos was over de overplaatsing maar ook over het feit dat ze slecht geslapen had door de pijn aan haar gebit. Verweerder 2 heeft haar nogmaals uitgelegd waarom de overplaatsing noodzakelijk was. Betrokkene gaf daarop aan dat zij de overplaatsing zou accepteren en verweerder 2 moest beloven dat hij haar niet achter zou laten in Veldzicht. Zij wilde geen klacht meer indienen.

Klachtonderdeel 3:

Verweerders 2, 3 en 4 geven hierover aan:

De pijnklachten van betrokkene zijn vanaf het begin van de opname onderzocht. In overleg met de somatisch arts is eerst ingezet op verschillende pijnstillers met verschillende doseringen. Op 12 oktober 2024 heeft de verpleegkundige van HIC1 contact gezocht met verweerder 2. Men wilde betrokkene onder begeleiding van twee personen naar een dienstdoende tandarts brengen vanwege de pijnklachten. Verweerder 2 heeft dit afgeraden vanwege de aanwezigheid van risicofactoren: de sterke behoefte van betrokkene aan middelen, het verlangen naar vrijheden en de wens om terug te gaan naar de straat. In het verleden heeft betrokkene onder dezelfde omstandigheden als die dag een verpleegkundige van de FPA in Zuidlaren en verweerder 2 mishandeld in de auto onderweg naar de tandarts. De behoefte aan middelen en de wens om zich te onttrekken aan de zorg waren de reden voor dit gedrag. In samenspraak met verweerder 2 is besloten om het bezoek aan de tandarts niet door te laten gaan maar de mogelijkheid te onderzoeken of een tandarts naar de Kliniek Groningen zou kunnen komen.

4. Overwegingen en conclusies van de klachtencommissie

4.1 Ten aanzien van de ontvankelijkheid en de bevoegdheid:

Op grond van artikel 10:3 Wvvgz kan de betrokkene een schriftelijke en gemotiveerde klacht indienen bij de klachtencommissie over de nakoming van een verplichting of een beslissing op grond van de in dat artikel opgesomde artikelen uit de Wvvgz.

De klachtencommissie kan de klachtonderdelen 1 en 2 op basis van artikel 10:3 Wvvgz en het klachtenreglement van de Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen, laatstelijk vastgesteld op 1 april 2020, beoordelen.

De klachtencommissie kan klachtonderdeel 3 beoordelen op grond van artikel 14 van de Wet kwaliteit, klachten en geschillen zorg (Wkkgz), en de daarop gebaseerde Klachtenregeling Wkkgz Lentis GGZ / Dignis VVT / FPC van Mesdag, laatstelijk vastgesteld d.d. 1 april 2020.

4.2 Inhoudelijke beoordeling

Klachtonderdeel 1:

Op grond van artikel 8:16 Wvvgz, voor zover hier van belang, kan de geneesheer-directeur de verantwoordelijkheid voor het verlenen van zorg op grond van een zorgmachtiging aan een andere zorgaanbieder, de geneesheer-directeur of zorgverantwoordelijke toewijzen. Op grond van het tweede lid van dit artikel dient de geneesheer-directeur de beslissing schriftelijk en gemotiveerd aan betrokkene mee te delen.

De beslissing van de geneesheer-directeur van 18 oktober 2024, vermeldt als motivering van de beslissing:

“Uw opname binnen Kliniek Groningen van Lentis betrof een voorbereiding voor opname in CTP Veldzicht. Het doel binnen Kliniek Groningen betrof stabilisatie en detoxicatie van middelen, dit is volbracht. Dit is vastgelegd vanaf begin van deze opname en ligt in lijn met opmerkingen hierover in het zorgplan en de medische verklaring die leidden tot de huidig zorgmachtiging. Een verder verblijf binnen Kliniek Groningen wordt niet doelmatig geacht en zelfs risico vergrotend (risico op agressie en brandstichting in reactie op onduidelijkheid en ontbrekend perspectief). U bent bekend met forse geweldsuitbarstingen, mede uitgelokt door zucht naar middelen, waarvoor u een hoger beveiligingsniveau nodig heeft dan Kliniek Groningen kan bieden.”

Vanuit de beschikbare informatie uit het dossier van betrokkene maakt de commissie op dat er in het leven van betrokkene veel is gebeurd en dat zij onvoorspelbaar gedrag kan vertonen wanneer de zucht naar alcohol en drugs toeneemt. Vanuit de zorg voor betrokkene maar ook de zorg voor het personeel

van de behandelsetting gezien acht de commissie de overplaatsing naar Veldzicht, een behandelsetting met een hoger beveiligingsniveau (vanaf niveau 3) begrijpelijk en voldoet de beslissing en de motivering aan de in artikel 2:1 lid 3 Wvggz opgenomen eisen van proportionaliteit, subsidiariteit, effectiviteit en veiligheid.

De klachtencommissie begrijpt het standpunt van betrokkene dat zij het niet eens is met de overplaatsing en dat zij liever in de kliniek wil blijven of ambulant geholpen wil worden echter ook als een beroep op artikel 2:1 lid 6 Wvggz. Op grond van artikel 2:1 lid 6 Wvggz worden de wensen en voorkeuren van betrokkene gehonoreerd ten aanzien van de verplichte zorg, tenzij betrokkene niet tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake in staat is, of acuut levensgevaar voor betrokkene dreigt dan wel er een aanzienlijk risico voor een ander is op levensgevaar, ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische, materiële, immateriële of financiële schade, ernstige verwaarlozing of maatschappelijke teloorgang, of om ernstig in zijn ontwikkeling te worden geschaad, dan wel de algemene veiligheid van personen of goederen in gevaar is.

In de bestreden beslissing is niet gemotiveerd waarom wensen en voorkeuren van betrokkene niet zijn gehonoreerd. In zoverre is de bestreden beslissing onvoldoende gemotiveerd. De commissie zal de klacht om die reden toch **gegrond** verklaren. De Regionale Klachtencommissie Wvggz Groningen verwijst hiervoor naar een uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant (ECLI:NL:RBOBR:2022:3974).

Klachtonderdeel 2:

Beide partijen refereren in hun stukken aan een uitspraak van de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2020:2096). In die uitspraak stelt de Hoge Raad in rechtsoverweging 4.3.3:

Art. 8:9 lid 3 Wvggz bevat geen termijn waarbinnen de geneesheer-directeur de betrokkene een schriftelijke kennisgeving van de beslissing als bedoeld in het eerste lid dient te geven. Zoals de rechtbank heeft overwogen, moet de geneesheer-directeur dat op grond van de vereisten van zorgvuldigheid spoedig doen. Welke termijn nog aanvaardbaar is, hangt af van de omstandigheden van het geval. Onjuist is de door het onderdeel verdedigde opvatting dat de betrokkene in staat moet zijn de beslissing te doen schorsen voordat daaraan uitvoering wordt gegeven. De wettelijke regeling van het klachtrecht biedt geen grondslag voor die opvatting. Aanvaarding van die opvatting zou er bovendien toe kunnen leiden dat de betrokkene de zorg wordt onthouden die de zorgverantwoordelijke op het moment van zijn beslissing in het belang van de betrokkene noodzakelijk acht.

Hoewel de uitspraak van de Hoge Raad ziet op het besluit tot het verlenen van verplichte zorg (artikel 8:9 Wvggz), acht de klachtencommissie deze uitspraak tevens van belang voor een besluit tot overplaatsing (artikel 8:16 Wvggz).

De commissie leest in de uitspraak van de Hoge Raad dat een schriftelijke kennisgeving van een besluit tot overplaatsing spoedig gegeven moet worden. En dat het afhangt van de omstandigheden van het geval welke termijn nog aanvaardbaar is.

De commissie begrijpt ook uit de uitspraak dat de Hoge Raad heeft geoordeeld dat de wettelijke regeling van het klachtrecht geen grondslag biedt voor de opvatting dat de betrokkene in alle gevallen in staat moet zijn de beslissing te doen schorsen voordat daaraan uitvoering wordt gegeven. Daarbij wordt door de Hoge Raad aangegeven dat aanvaarding van die opvatting ertoe zou kunnen leiden dat de betrokkene de zorg wordt onthouden die de zorgverantwoordelijke op het moment van zijn beslissing in het belang van de betrokkene noodzakelijk acht.

Op basis van beide overwegingen van de Hoge Raad concludeert de commissie dat er dus ook situaties kunnen zijn waarin een besluit tot overplaatsing op grond van de vereisten van zorgvuldigheid zo snel schriftelijk moet worden medegedeeld dat betrokkene nog wel de mogelijkheid heeft om de beslissing te laten schorsen, mits dit geen risico oplevert voor het onthouden van noodzakelijke zorg.

Betrokkene heeft vanaf het begin van de opname aangegeven niet naar Veldzicht te willen en als de overplaatsing zou worden doorgezet de mogelijkheid te willen hebben om hiertegen een klacht met schorsingsverzoek in te dienen. Op 14 oktober 2024 heeft de pvp dit standpunt van klaagster ook via een mailbericht bevestigd aan verweerders 2, 3 en 4. Verweerder 4 heeft daarop aangegeven dat hem dit duidelijk was. De opname in de Kliniek Groningen verliep bovendien tot aan de overplaatsing zonder noemenswaardige incidenten. Vanwege het goede verloop van deze opname was er geen acute situatie aanwezig die de overplaatsing op zo'n korte termijn (binnen twee uur na mondelinge aankondiging en voor de schriftelijke kennisgeving) rechtvaardigt.

Betrokkene kan pas gebruik maken van het klachtrecht en een verzoek tot schorsing indienen op het moment dat er sprake is van een uitvoeringsbeslissing in het kader van artikel 8:16 Wvvgz. Door de korte tijd tussen het bekend maken van de overplaatsing en de daadwerkelijke overplaatsing is dit recht van betrokkene in de knel gekomen.

De commissie realiseert zich dat er regelmatig gewacht moet worden tot er bij een andere zorgorganisatie zoals Veldzicht een geschikte plek vrij komt. En dat behandelaars dan soms snel moeten handelen om te voorkomen dat die vrijgekomen plek door iemand anders wordt ingenomen. Er ontstaat dan een acute situatie door organisatorische redenen en niet door gedrag, zorgbehoefte of andere omstandigheden rondom betrokkene. Het kan niet in alle gevallen zo zijn dat een dergelijke organisatorische reden, namelijk een tekort aan plekken, maakt dat het klachtrecht ingeperkt wordt. Zeker niet als daar ook andere oplossingen voor zijn. In dit geval was immers al een tijd bekend dat de behandelaars een overplaatsing naar Veldzicht nodig vonden. Op dat moment had vast een uitvoeringsbeslissing in het kader van artikel 8:16 Wvvgz opgesteld kunnen worden met daarin de vermelding dat "het exacte tijdstip van overplaatsing afhankelijk is van het moment waarop er een bed vrijkomt bij Veldzicht". Een dergelijke aanpak zou ervoor hebben gezorgd dat betrokkene een schorsingsverzoek had kunnen indienen voordat tot de daadwerkelijke feitelijke overplaatsing was overgegaan.

Nu de commissie de mening is toegedaan dat er in het geval van betrokkene geen sprake was van een acute situatie die een overplaatsing op zo korte termijn rechtvaardigt, is er naar de mening van de commissie niet voldaan aan de zorgvuldigheidseisen behorend bij de informatieplicht op grond van artikel 8:16 lid 2. De commissie zal de klacht om die reden **gegrond** verklaren.

Klachtonderdeel 3:

In het Reglement Klachtencommissie Wvvgz staat aangegeven dat de commissie bij een klacht op grond van de Wvvgz na moet gaan of de beslissing of gedraging waarover wordt geklaagd:

- a. al dan niet in strijd is met een wettelijk voorschrift, richtlijn, protocol en de huisregels van de instelling;
of
- b. bij afweging van alle feiten en omstandigheden in redelijkheid toelaatbaar moet worden geacht.

Betrokkene klaagt dat er onvoldoende is gezocht naar mogelijkheden om een tandarts op locatie te laten komen of om voldoende begeleiding te organiseren om met haar naar een tandarts te gaan om haar gebit te laten behandelen.

De commissie leest in het dossier dat betrokkene al vanaf 6 oktober 2024 klaagt over heftige pijn in haar gebit. Ze krijgt hiervoor pijnstillers maar die werken onvoldoende. Ze stelt dat ze door de pijn ook uit haar slaap wordt gehouden. Uit het dossier blijkt dat op 15 oktober 2024 door de verpleging is rondgebeld om te kijken of er een tandarts in de omgeving van de Kliniek Groningen bereid zou zijn om naar de kliniek te komen. Uiteindelijk heeft dit ertoe geleid dat er een tandarts was die bereid was om op 1 november 2024 in de kliniek bezoeken. Doordat betrokkene is overgeplaatst op 18 oktober 2024 heeft deze afspraak geen doorgang kunnen vinden. Al met al heeft betrokkene dus 12 dagen met pijn in haar gebit rondgelopen in de kliniek.

Heftige pijnen en slaapgebrek kunnen zeker bij cliënten met haar problematiek leiden tot agressie. In het kader van verlenen van goede zorg had daarom alles in het werk gesteld moeten worden om op korte termijn betrokkene bij een tandarts te krijgen of een tandartsbezoek in de kliniek te laten plaatsvinden. In het uiterste geval had zelfs politiebegeleiding gevraagd kunnen worden om betrokkene te begeleiden naar een tandarts.

De Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen is van mening dat er onvoldoende tijdig aandacht is geweest voor mogelijkheden om de pijnklachten aan het gebit van betrokkene te behandelen en adviseert de directeur van Lentis GGZ, cluster Acute Zorg daarom om dit klachtonderdeel **gegrond** te verklaren.

5. Conclusie

De commissie verklaart:

- De klachtonderdelen 1 en 2 gegrond;
- vernietigt de bestreden beslissing van 18 oktober 2024;
- houdt de gevolgen van de beslissing van 18 oktober 2024 in stand;
- geeft de geneesheer-directeur op grond van artikel 10:6 lid 4 en 5 Wvvgz de opdracht om binnen een week na dagtekening van deze beslissing een nieuwe beslissing te nemen met inachtneming van hetgeen de commissie bij klachtonderdeel 1 overwogen heeft ten aanzien van de motivering;
- houdt de behandeling van het verzoek tot schadevergoeding aan en stelt betrokkene in de gelegenheid de verlangde onderbouwing van het verzoek in te zenden;
- adviseert de directeur van Lentis GGZ, cluster Acute Zorg om klachtonderdeel 3 gegrond te verklaren.

6. Vervolg

Klachtonderdeel 1 en 2:

Bent u het niet eens met de beslissing van de klachtencommissie ten aanzien van de aan u verleende verplichte zorg? Dan kunt u, conform artikel 10:7 Wvvgz, de zaak voorleggen aan de rechter. Hiervoor dient u (betrokkene, vertegenwoordiger, zorgaanbieder of nabestaande) een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift bij de rechtbank in te dienen.

Houd er rekening mee dat dit moet binnen 6 weken nadat deze beslissing aan u is medegedeeld. De rechter zal dan zijn beslissing geven over de klacht.

Klachtonderdeel 3:

Op grond van de klachtenregeling van Lentis bericht de klachtencommissie middels deze uitspraak klager, verweerders, de directeur Zorg en Bedrijfsvoering van Lentis GGZ, cluster Acute Zorg, de geneesheer-directeur en de Raad van Bestuur over haar advies.

De directeur van Lentis GGZ, cluster Acute Zorg zal vervolgens binnen twee weken een bericht aan klager, verweerders, de klachtencommissie, de klachtenfunctionaris en de Raad van Bestuur toezenden. Dit bericht bevat in elk geval een oordeel over de klacht, eventueel te nemen of genomen maatregelen en de mogelijkheden voor een vervolg op de behandeling van de klacht

Aldus gegeven te Zuidlaren op 5 november 2024, door de voorzitter en de leden, in aanwezigheid van mevrouw E. Hoogendorp, ambtelijk secretaris.

ambtelijk secretaris klachtencommissie

Secretariaat:
Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen
Postbus 128
9470 AC ZUIDLAREN

Deze uitspraak is verstuurd op 21 november 2024.